

Kolonel van het Korps draagt functie over

door Wim Speth

‘Juist omdat het voortbestaan van de rijke tradities van het Korps staat of valt met de operationele prestaties, is mijn motto een strofe uit het derde couplet van het Rijderslied, dat ik de komende jaren zal opvatten als een retori-

sche vraag waarop wij allen, hier bijeen, automatisch het antwoord weten: “Qui lance la foudre au combat”’

Een citaat uit de toespraak van Luitenant-generaal Sonneveld nadat hij even daarvoor de functie van Kolonel van het Korps heeft overgenomen van Luitenant-generaal b.d. Loos. Op 19 april staan de troepen van 11 Afdeling Rijdende Artillerie aangetreden in de binnenmanege van het Korps. De oud-korpscommandanten, traditiegetrouw naar anciënniteit opgesteld in linie, de overige genodigden gezeten of ingetreden. Rijders in dolman te paard op de flanken. Een vertrouwd beeld bij deze afdeling, deze keer in scène gezet voor een unieke ceremonie, de overdracht van de functie van Kolonel van het Korps. Nadat Wapenoudste Luitenant-generaal Bertholee zijn plaats heeft ingenomen kondigen de vereiste trompetsignalen de komst aan van de Kolonel van het Korps en zijn opvolger. Nog eenmaal inspecteert Luitenant-generaal b.d. Loos in deze functie de aangetreden troepen.

Uit de openingstoespraak van de Wapenoudste tot de scheidende functionaris en zijn opvolger blijkt zijn bewondering voor de tradities van het Korps en hij laat doorschemeren dat hij met enige jaloezie het fenomeen Kolonel van het Korps gadeslaat.

Luitenant-generaal b.d. Loos geeft een overzicht van de vele uiteenlopende taken en verplichtingen die hij als Kolonel van het Korps de afgelopen tien jaar met veel genoegen op zich genomen heeft. Het gevraagd en ongevraagd geven van advies aan de Korpscommandant, de bezoeken aan Rijders

tijdens uitzendingen, het bijwonen van beëdigingen op altijd weer bijzondere plaatsen, zijn inbreng bij de battlefieldtours, een bezoek aan de jonge moeder die haar baby onverwacht op de kazerne ter wereld bracht. Uit alles spreekt een grote betrokkenheid bij het wel en wee van het Korps.

‘Het mag geen ere-functie genoemd worden, maar het is wel een taak die met ere wordt vervuld, ‘ aldus de man die als tweede Kolonel van het Korps de geschiedenis zal ingaan. Het overhandigen van de rangonderscheidingsteken, vier gouden kwasten met zilveren snoeren, aan Luitenant-generaal Sonneveld symboliseert de overdracht van de functie.

De laatste memoreert de vele verdiensten van zijn voorganger en dankt hem voor zijn inzet voor het korps: ‘U was regelmatig ter plekke wanneer het Korps oefende tijdens een schietserie. U bezocht het Korps op uitzending. Zo te bezien was u een van de oudste uitzendbare functionarissen van de Krijgsmacht. En op al die plekken en tijdens al die gebeurtenissen sprak u met de Rijders.’ Een hartelijk applaus van alle aanwezigen onderstreept deze woorden. Het officiële gedeelte wordt afgesloten met het door de trompetter geblazen Wilhelmus waarna een receptie de gelegenheid biedt de nieuwe functionaris en zijn voorganger de hand te drukken. Luitenant-kolonel de Landmeter neemt de gelegenheid te baat om daar zijn waardering voor de juist afgetreden Kolonel van het Korps uit te drukken: ‘U bent een heer van stand, met een grote realiteitszin en een bijzonder gevoel voor humor, meestal ‘tongue in cheek’ en altijd inspirerend. Spitsvondig, gevat en beheerst, zo af en toe uit een onverwachte hoek komend of zelfs een klein tikje uitdelend als iemand denkt het beter te weten, maar altijd speels en met respect.’

Om deze superlatieven te ondersteunen biedt hij namens het Korps een geschenk aan: ‘Dit past bij de kenmerken die ik u zojuist heb toegedicht: jong van geest, vrolijk, sprankel, dartel als ik het zo mag zeggen. Maar ook een geschenk met een link naar de tradities van het Korps, in dit geval de hippische tradities’, aldus de Korps-commandant terwijl hij het bronzen paardje overhandigt.

. . . waarna een receptie de gelegenheid bedt de nieuwe functionaris en zijn voorganger de hand te drukken . . .

KADER

Kolonel van het Korps

In de tijd van Prins Maurits was de militaire rang boven die van hopman, kapitein of ritmeester de rang van kolonel. Het commando over eenheden, vergelijkbaar met de hedendaagse

afdelingen en bataljons werd gevoerd door een kolonel.

In de loop van de geschiedenis is een onderscheid gegroeid tussen de kolonels van het korps en de hoofdofficier die het korps te velde aanvoerde. De laatste was troepenofficier terwijl de eerstgenoemde functionaris meer en meer het karakter kreeg van een administratief officier. Het korps werd naar hem genoemd en men ondervond het als een onderscheiding een vooraanstaande persoonlijkheid, bijvoorbeeld een Prins van Oranje, als kolonel te hebben.

Daarnaast werd aan hoge officieren het kolonelschap over een korps opgedragen als beloning voor hun verdiensten. Op 30 oktober 1979 werd de functie Kolonel van het Korps Rijdende Artillerie ingevoerd. Met ingang van 1 november 1979 werd Kolonel der Artillerie b.d. J.A. Baron de Smeth benoemd tot Kolonel van het Korps. De rechten en plichten van de Kolonel van het Korps zijn vastgelegd in een traditieaanwijzing.

De rangonderscheidingstekens die bij het geklede tenue behoren bestaan uit vier gouden kwasten met zilveren snoeren.